Valtuustoaloite: Täsmätyöllistettävien palkkatuen palauttaminen Lohjalla

1308/00.01.02.01/2026

Kaupunginvaltuusto 24.08.2026 § 84

Sosiaalidemokraattien valtuustoryhmän valtuutettu Marsa Valtonen jätti seuraavan aloitteen, jonka lisäksi olivat allekirjoittaneet valtuutetut Kirsi Ferin, Pirjo-Leena Forsström, Taina Lackman, Birgit Aittakumpu, Laura Skaffari, Anne-Mari Vainio, Anna Mustalahti, Pauliina Takala, Markku Saarinen, Juhani Järvinen, Teija Ristaniemi, Krista Alén, Satu Nybäck, Noora Kuusisto, Stina-Maarit Elo, Suzanne Di Rodi-Maukku, Anette Kotiranta ja Olavi Turpeinen;

”Työelämässä on suuri joukko ihmisiä, joiden työkyky on osittain rajoittunut, mutta joilla on edelleen paljon osaamista, motivaatiota ja halua tehdä työtä. Aiemmin näistä henkilöistä käytettiin nimitystä *osatyökykyinen*. Nykyisin puhutaan yhä useammin täsmätyökykyisistä ja täsmätyöllistettävistä. Nimityksen muutos on tärkeä: ihmistä ei tule määritellä hänen rajoitteensa perusteella, vaan sen perusteella, mitä hän pystyy tekemään ja millaiseen työhön hänen osaamisensa soveltuu.

Täsmätyöllistettävien työllistymisen edistäminen on sekä inhimillisesti että kaupungin talouden kannalta perusteltua. Työ vahvistaa ihmisen osallisuutta, toimeentuloa, hyvinvointia ja itsenäisyyttä. Samalla onnistunut työllistyminen vähentää pitkäaikaista riippuvuutta etuuksista ja vahvistaa kaupungin elinvoimaa.

Lohjalla on otettu käyttöön Lohja-lisä, jonka tavoitteena on edistää työllistymistä, vahvistaa työllistyvän asemaa työmarkkinoilla sekä vähentää kaupungille aiheutuvia työttömyyden kustannuksia. Lohja-lisää on perusteltu myös sillä, että tuella työllistyvän työssäoloehto kertyy ja mahdollisuus ansiosidonnaiseen työttömyyspäivärahaan säilyy.

Tavoitteet ovat hyviä ja kannatettavia. Ongelmaksi on kuitenkin muodostunut se, että Lohja-lisä ei käytännössä sovellu kaikkien täsmätyöllistettävien, erityisesti vammaisten henkilöiden, työllistämiseen.

Ainakin osalta täsmätyöllistettävistä on palkkatuki loppunut, eikä Lohja-lisä ole pystynyt korvaamaan sitä. Näin ihminen, jolla on vammasta tai muusta toimintakyvyn rajoitteesta huolimatta kykyä ja halua tehdä työtä, voi jäädä ilman työpaikkaa yksinomaan siksi, ettei työnantajalla ole riittävää taloudellista mahdollisuutta palkata häntä.

Täsmätyöllistettävä voi olla erittäin hyvä työntekijä, kun työtehtävät, työaika tai työolosuhteet sovitetaan hänen työkykyynsä. Usein kysymys ei ole siitä, pystyykö ihminen tekemään työtä, vaan siitä, löytyykö työnantajalle riittävä kannustin palkata hänet.

<u>Päätöksenteossa ollut tiedonpuute on korjattava</u>

Me päättäjät emme ole saaneet riittävästi tietoa siitä, että Lohja-lisä ei tosiasiassa mahdollista kaikkien aiemmin palkkatuella työllistyneiden täsmätyöllistettävien työllistämistä.

Tämä on merkittävä päätöksenteon kannalta.

Lohja-lisää ei voida pitää palkkatuen toimivana korvaajana silloin, kun sen avulla täsmätyöllistettävä ei tosiasiallisesti työllisty.

Työllisyyspolitiikan tavoitteena ei voi olla vain niiden ihmisten työllistäminen, jotka työllistyvät ilman erityistä tukea. Jos tukijärjestelmä jättää juuri ne ihmiset ulkopuolelle, joiden työllistyminen vaatii työnantajalta palkkatukea, syntyy vakava yhdenvertaisuusongelma.

Samalla menetetään työpanosta, verotuloja ja mahdollisuus vähentää työttömyydestä kaupungille aiheutuvia kustannuksia.

Esitän, että Lohjan kaupunki

1. palauttaa palkkatuen täsmätyöllistettäville, joiden työllistyminen ei ole mahdollista Lohja-lisän avulla;

2. määrittelee selkeät perusteet sille, milloin Lohja-lisää voidaan käyttää ja milloin palkkatuki on täsmätyöllistettävän kohdalla tarpeellinen;

3. selvittää, kuinka moni vammainen tai muu täsmätyöllistettävä on jäänyt työttömäksi palkkatuen päättymisen jälkeen ja kuinka moni heistä olisi työllistettävissä palkkatuen avulla;

4. selvittää palkkatuetun työllistämisen vaikutukset kaupungin työttömyydestä aiheutuviin kustannuksiin;

5. varmistaa, että Lohja-lisä ja palkkatuki muodostavat kokonaisuuden, jossa vammaiset ja muut täsmätyöllistettävät eivät jää tukijärjestelmien väliin.

Lopuksi

Täsmätyöllistettävät eivät tarvitse sääliä – he tarvitsevat mahdollisuuden tehdä työtä.

Jos ihminen pystyy tekemään työtä, mutta työnantaja ei pysty palkkaamaan häntä ilman palkkatukea, ei ole hyväksyttävää korvata toimivaa palkkatukea tukimuodolla, joka ei kyseisessä tilanteessa toimi.

Esitän, että Lohjalla korjataan tämä vakava ja syrjiväksi muodostuva tilanne palauttamalla palkkatuki niille täsmätyöllistettäville, joiden työllistyminen sitä tosiasiallisesti edellyttää.

Työkykyä ei pidä hukata siksi, että tukijärjestelmä ei sovi ihmisen tilanteeseen.”

Lisätiedot

Hallintojohtaja Sanna Lundström, sanna.lundstrom(at)lohja.fi

Päätösesitys

Valtuusto päättää

1. merkitä aloitteen saapuneeksi

2. lähettää aloitteen kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Päätös

Valtuusto päätti esityksen mukaan.

Tiedoksi johdon assistentti Perheentupa
merkitään aloiteluetteloon

Kaupunkikehityslautakunta 17.09.2026 § 106

Valtuustoaloitteessa nostetaan esiin tärkeä näkökulma täsmätyökykyisten henkilöiden työllistymismahdollisuuksista. Kaupunki tunnistaa, että työ on keskeinen osa kuntalaisten osallisuutta ja hyvinvointia.

Palkkatuettu työllistäminen on pitkään ollut yksi valtion keskeisistä työllisyyden edistämisen välineistä. Vuoden 2025 alussa voimaan tullut työllisyysalueuudistus muutti kuitenkin palkkatuen asemaa merkittävästi. Työvoimapalveluiden järjestämisvastuun siirtyessä kunnille, aiemmin valtion palkkatukeen käyttämät rahat siirtyivät osaksi kuntien yleiskatteista valtionosuusrahoitusta, jolloin niiden käyttöä on tarkasteltava osana kuntien kokonaisresursseja. Samanaikaisesti palkkatuettu työ lakkasi pääsääntöisesti kerryttämästä työssäoloehtoa, jonka vuoksi kuntien taloudellinen kannuste tuen myöntämiseen heikkeni. Näiden muutosten seurauksena Lohjan kaupungissa käynnistettiin siirtymä kohti omaa työllistämisen kunta-lisää, eli Lohja-lisää. Tavoitteena on ollut kehittää paikallisiin tarpeisiin soveltuva tukimuoto, jonka kohdentamisesta, ehdoista ja tavoitteista kaupunki voi päättää itse.

Lohjan ja Karkkilan kaupungit ovat sopineet, että kumpikin kaupunki rahoittaa omien kuntalaistensa palkkatuen omasta talousarviostaan. Kaupungit eivät ole varanneet talousarvioissaan vuodelle 2026 määrärahaa uusien palkkatukipäätösten myöntämiseen, joten työllisyyspalveluissa ei ole vuonna 2026 myönnetty palkkatukea (Työllisyys ja elinkeinolautakunta 3.2.2026 § 10). Määrärahojen vuoksi alentuneen työkyvyn perusteella myönnettävä palkkatuki on evätty vuoden 2026 aikana 11 hakijalta, joista osan työsuhde on jatkunut ilman palkkatukea. Olennaista on huomioida, että palkkatukia koskeva linjaus ei kohdistu ainoastaan alentuneen työkyvyn perusteella myönnettävään palkkatukeen, vaan yleisesti kaikkiin palkkatukiin.

On totta, että Lohja-lisä ei sellaisenaan korvaa alentuneen työkyvyn palkkatukea, sillä näiden kahden tuen tavoite on eri.

Alentuneen työkyvyn palkkatuen myöntämisperiaatteista säädetään työvoimapalvelulaissa ja sen tarkoitus on mahdollistaa työelämään osallistuminen henkilölle, jonka vamma tai sairaus heikentää työllistymismahdollisuuksia. Koska tuen tarkoitus on mahdollistaa työelämään osallistuminen, mahdollistaa työvoimapalvelulaki tukipäätösten ketjuttamisen samalle työntekijälle. Ennen TE-uudistusta alentuneen työkyvyn palkkatuella on vuosittain ollut töissä noin 40 lohjalaista. Keskimäärin alentuneen työkyvyn palkkatuen määrä on päätöstä kohden ollut 13 000 euroa vuodessa ja työsuhteet ovat kestäneet jopa useita vuosia. Keskimäärin alentuneen työkyvyn palkkatuen kustannukset ovat Lohjalla olleet vuositasolla 500 000 euroa ennen TE-uudistusta.

Poiketen alentuneesti työkykyisten palkkatuesta, Lohja-lisä on suunniteltu palvelemaan tavoitetta, jossa tuen myöntäminen edistää työnhakijan siirtymistä avoimille työmarkkinoille. Lohja-lisän myöntämisen periaatteista säädetään kaupunkikehityslautakunnan 10.12.2025 hyväksymässä jakosäännössä. Jakosäännön mukaisesti Lohja-lisä on tarkoitettu heikossa työmarkkina-asemassa olevien työnhakijoiden työllistämiseen, joiden työmarkkina-aseman arvioidaan parantuvan tukityöllistämisen ansiosta.

Lohja-lisää voidaan käyttää myös täsmätyökykyisten työnhakijoiden työllistämiseen, mikäli Lohja-lisän myöntämisen arvioidaan edistävän työnhakijan työmarkkina-asemaa ja edistävän tämän työllistymistä myös tuen päättymisen jälkeen. Huomioitavaa on, että nykyinen Lohja-lisän jakosääntö ei mahdollista tuen myöntämistä samalle työnantajalle uudestaan, jolloin tuki on aina määräaikainen. Tämä tuen määräaikaisuus on kannustanut henkilön palkannutta työnantajaa jatkamaan työsuhdetta tuen päättymisen jälkeen ja tuki on toiminut ponnahduslautana takaisin avoimille työmarkkinoille.

Tarkasteltaessa työttömyyden ja työllistämisen kustannuksia kaupungin näkökulmasta, on tärkeää huomioida, että korkeimmassa maksuluokassa (yli 700 päivää työttömyysetuutta) kaupungin rahoitusvastuu työttömän työnhakijan työttömyysetuudesta on vuodessa noin 4 650 euroa. Tämän vuoksi tukityöllistämisellä ei pääsääntöisesti saavuteta taloudellisia säästöjä, sillä työllistämisen kustannukset ovat aina huomattavasti henkilöstä maksettavaa “sakkomaksua” korkeammat (yhden Lohja-lisä päätöksen arvo on noin 18 000 euroa vuodessa). Ainoa tilanne, jossa työllistämisellä on mahdollista saavuttaa taloudellisia säästöjä, on tilanteet, joissa tukityöllistäminen johtaa pysyvään työllistymiseen avoimille työmarkkinoille. Lohja-lisä on rakennettu palvelemaan tavoitetta, jossa tuen myöntämisellä toivotaan saavutettavan tilanne, jossa työnhakijan työllistymisen edellytykset paranevat siten, että hän työllistyisi jatkossa avoimille työmarkkinoille ilman kunnan maksamaa avustusta.

Kaupunkikehityslautakunnan talousarvioon ollaan esittämässä määrärahaa alentuneen työkyvyn perusteella myönnettävän palkkatuen ja 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuen myöntämiseen vuodelle 2027. Alustavasti määrärahan esitetään olevan yhteensä noin 150 000 euroa. Tarkoituksena on palauttaa alentuneen työkyvyn palkkatuki Lohja-lisän rinnalle, jolloin erilaisilla työllistymisen tuilla pystytään vastaamaan moninaisiin tarpeisiin ja tavoitteisiin paremmin. Mikäli alentuneen työkyvyn palkkatuki haluttaisiin palauttaa työllisyysalueuudistusta edeltävälle tasolle tai varmistaa se, että se pystyttäisiin myöntämään tasavertaisesti kaikille lohjalaisille alentuneesti työkykyisille, tulisi määräraha moninkertaistaa ja sitä kasvattaa tulevina vuosina, mikäli tuella palkattavien työsuhteiden halutaan jatkuvan tuettuina vuodesta toiseen. Muutos suuntaan, jossa työllisyyspalveluiden avustuksissa painottuu vahvasti alentuneen työkyvyn palkkatuki, muuttaa työllisyyspalveluiden tukien luonnetta pois avoimille työmarkkinoille auttavan ponnahduslaudan roolista siihen, että Lohjan kaupungista tulee kaupungin ulkopuolisilla työnantajilla työskentelevien pysyvä rahoittaja.

Lohja-lisää tullaan myöntämään Lohja-lisän jakosäännössä asetetuin ehdoin ja alentuneen työkyvyn palkkatukea työvoimapalvelulain mukaisin ehdoin.

Lisätiedot

Työllisyysaluepäällikkö Erja Kononen, erja.kononen(at)lohja.fi
Työllisyyskoordinaattori Melinda Paunonen, melinda.paunonen(at)lohja.fi

Esittelijä

vs. Kaupunkirakennejohtaja Häkkinen Hannes

Päätösesitys

Kaupunkikehityslautakunta päättää

1. merkitä tiedoksi aloitteen johdosta annetun selvityksen,

2. esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että aloite katsotaan loppuun käsitellyksi.

Käsittely

Poistuminen Kaupunginjohtaja Petra Ståhl poistui kokouksesta kello 16.30 tämän asian käsittelyn aikana.

Päätös

Kaupunkikehityslautakunta päätti esityksen mukaan.

Tiedoksi Kaupunginhallitus

Kaupunginhallitus 05.10.2026 § 322

Lisätiedot Työllisyysaluepäällikkö Erja Kononen, erja.kononen(at)lohja.fi
Työllisyyskoordinaattori Melinda Paunonen, melinda.paunonen(at)lohja.fi

Esittelijä Kaupunginjohtaja Ståhl Petra

Päätösesitys

Kaupunginhallitus päättää

1. merkitä tiedoksi, että kaupunkikehityslautakunta on merkinnyt tiedoksi aloitteen johdosta annetun selvityksen, jonka mukaan talousarvioon vuodelle 2027 ollaan esittämässä määrärahaa alentuneen työkyvyn perusteella myönnettävän palkkatuen ja 55 vuotta täyttäneiden työllistämistuen myöntämiseen

2. tehdä kaupunginvaltuustolle seuraavan päätösesityksen:

Valtuusto päättää merkitä aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esityksen mukaan.

Tiedoksi Kaupunginvaltuusto

Kaupunginvaltuusto 26.10.2026

Lisätiedot Työllisyysaluepäällikkö Erja Kononen, erja.kononen(at)lohja.fi
Työllisyyskoordinaattori Melinda Paunonen, melinda.paunonen(at)lohja.fi

Päätösesitys

Valtuusto päättää merkitä aloitteen loppuun käsitellyksi.

Päätös

Tiedoksi ote aloitteen tekijä
merkitään aloiteluetteloon